

Albert Tugues

Balada de les bodes de plata
del malparit

Albert Tugues

**BALADA
DE LES BODES DE PLATA
DEL MALPARIT**

P O E S I A

/

7

© 2021 Albert Tugues
<https://pensionulises.blogspot.com/>
Edita: Jesús Aumatell, editor
www.jesusaumatelleditor.com
email: jesusaumatelleditor@gmail.com
Primera edició: 2019 Edicions P
Imatge de la portada: postal antiga francesa.
Col·lecció *POESIA*, 7

Índex

BALADA DE LES BODES DE PLATA DEL MALPARIT

PRELUDI	15
LES PRIMERES CONFESSIONS	17
I	17
II	18
QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY	19
ELS DILLUNS	21
NOTA D'UNA COSINA GERMANA	24
LA MALEDICCIÓ DEL BLANC	26
1	26
2	27
3	28
4	28
5	29
6	30
7	30
8	31
9	31
10	32
11	32
AMB TÈCNICA ROMÀNTICA FINAL EMPASTIFA	
EL BLANC	34
BALADA DEL MALPARIT	37
TRES EREN TRES...	39
UNA TASSA DE CAFÈ	43

DINAR HEL·LÈNIC AMB CALDO O BROU DE LA CASA	44
MALENTESOS POÈTICS	47
LES PARAULES	48
ESGARIPS I PAPALLONES	49
ROBA ESTESA	50
UN GERRO	51
NO SABIA QUI...	52
VISIÓ	53
FAULES I LLEGENDES DE MALS AMORS	55
CIRERES A L'OFICINA	57
JOVENTUT	58
PENJA-ROBES	59
I	59
II	59
FLOR TALLADA	61
VISIÓ	62
QUAN VIVÍEM DE FOTOGRAFIES	63
EXTRAVIAR-SE	64
LA VISIÓ	65
TÈCNICA DE SOMNI	66
AMB MÀ CORSECADA	67
FLORS D'OMBRA	68
HISTÒRIA D'UNA FLOR	69

ELS COIXINS DEL PETIT AMANT	70
FER LA GUITZA AMOROSA	71
COIXINERA I COIXÍ	72
POÈTICA	73
“SANG, MENUTS, <i>DESPOJOS</i> , <i>CASQUERÍA</i> ”	74
AMB TÈCNICA DE POEMA AMORÓS PRIMERENC	76
LES BRUSES DEL MANIQUÍ	77
LA QUARTETA	79
TÈCNICA D’EMMASCARAMENT	81
EL MALENTÈS DEL SOMNI	83
EL DIBUIX	85
BALADA EN TRES ÀPATS	87
I	87
EL DINAR	87
II	88
III	89
IV	90
A LA RECERCA DEL SOPAR ROMÀNTIC	90
V	93
VARIACIÓ DEL SOPAR IMAGINARI	93
VI	94
I RESSOPÓ...	94
DOBLE COMPTABILITAT	96
TOT RECORDANT EL PIXUM DE LES CASES I CARRERS DE LA INFANTESA, I ALTRES COSES DE MAL DIR	98
COM ELS CAMELS <i>DARLINS</i>	100
L’ALTRA FUNCIÓ DEL POEMA	102
DIT DE DUES MANERES, AMB DINOU VERSOS CADASCU-	

NA	104
POTSER MASSA HERMÈTIC	106
NO TOT ÉS BUFAR I FER AMPOLLES...	107
EL COS PLE DE FLORS	109
SOMNI ENGANXÓS	110
FINALMENT...	111
ESCARBA ELS SOMNIS...	113
LES BODES DE PLATA	114
LA LLEGENDA D'UN TROBADOR	115
A TAULA	116
UN SOMNI DOLÇ	117
A LA MANERA TROBADORESCA	118
LA PELL DE L'OFICINA I ELS DIES	121
L'OFICINISTA FA ESPIRITISME AL DESPATX	123
LES FLORS QUE ES MOVIEIEN	125
LA PELL DE L'OFICINA I ELS DIES	126
PAISATGE	127
I	127
II	127
TRES EREN TRES...	129
NÚMEROS D'ESTIU A L'INFERN	131
I	131
II	135
ARA HO ESMOLA EN VERS CLAR	135
III	136
IV	139

ARA HO TORNA A ESMOLAR EN VERS CLAR	139
V	140
EL DIA DELS ENAMORATS DEL MAPA EN FA UN POEMA	142
FOGOTS D'ESTIU A L'OFICINA	146
LA BELLA DORMENT	148
I	148
II	149
ESMOLANT BÉ LA LLENGUA (POÈTICA)	150
SENTIMENT EN UN DRAP DE CUINA	152
MALPARIT, PERÒ ESTALVIADOR I BON NANO	154
AL CALIU	156
CAMES AJUDEU-ME, O TORNEM-HI AMB L'AMAGA- TALL	158
MAI	160
CODA	161
LES DUES LLEGENDES, I L'ALLIOLI	163
UN RAIG DE SOL	165
L'ENSINISTRADOR DE SERPS QUE ENSINISTRAVA LES FLORS	167
TEORIA I PRAXI D'AQUELLS DIES	169
TAULES ENGANXADES	171
TAULA D'OFICINA	173
EL SOMNI D'UNA FOTOGRAFIA	175
NO PARLAVA D'AMOR	177

LA CADIRA	178
ONZE VERSOS I UN ESQUITX	180
UNA ALTRA MANERA: L'ESPIONATGE DE LES FLORS	181
¿QUI ÉS QUI?	183
UNA PEL·LÍCULA DOLENTA	184
UNA ALTRA TEORIA DELS COSSOS	186
LA CONFESSIÓ	188
CODA	191
NO SOMIÏS TANTES FLORS...	192
DINAR DE MAL PAIR	193
A L'OMBRA DE L'ARXIU	195
EL PIRATA ENAMORAT IMAGINA ABORDATGES A L'OFICINA	197
CUL-DE-SAC	199
I	199
II	200
III	201
IV	201
BALADA PÒSTUMA	203
BALADA DE LA MÀ I L'ULTRATGE DEL BLANC	206
I	206
II	207
EPITAFI	209

**BALADA DE LES BODES
DE PLATA DEL MALPARIT**

Tot vacil·lant i amb els peus insegurs,
sovint el veia quan anava al jaç,
i fins un cop va ensopegar amb el rètol
d'un carnisser i es va fer un bony al cap.

FRANÇOIS VILLON, *BALADA I ORACIÓ*
Trad. FELIU FORMOSA

PRELUDI

LES PRIMERES CONFESSIONS

I

Encara avui recorden
les besades d'aquell noi de l'oficina,
que besava sense besar.
Imaginava el bes,
restava molt parat,
atansava els llavis a la galta,
però ni la pell fregava.
Però ell sí que sentia,
malgrat el que deien,
la punta de la llengua i el pes
del bes entre els llavis.
¿Que era un besar sense bes?,
doncs, res, ell imaginava
encara més,
i besava més fort, més,
però sense bes.
N'hi havia una de l'oficina, però,
que ho sabia,
i quan a casa arribava
sentia, entre els llavis
i a la punta de la llengua,
tot el pes del bes.

Índex

Aquell bes que ell imaginava,
i que, sense fer-lo,
el pes del bes li donava.

II

El pobre noiet “botones”,
de les flors de les oficinistes,
que somiant endevinava,
en feia rams que enamoraven.
Si tot somiant
besava les flors
i una d’elles n’esfullava,
les oficinistes
tornaven a florir,
i ell feia més rams
que enamoraven.

Tot això passava
en aquell temps,
quan fer l’amor
era l’ideal romàntic,
i la palla ominosa
la crua realitat,
que encenia
i cremava
confessionaris.

QUI DIES PASSA, ANYS EMPENY

ELS DILLUNS

Els dilluns,
amb mirada de gos
en zel, cuetejant,
l'observava moure's
amunt i avall per l'oficina,
madura però fresca de pell,
com poma collida no fa massa.
Imaginava esgarips
i carallotades al llit,
ambdós espernegant,
ella al damunt, amazona,
i ell a sota, submís,
en lloc del marit.
Fer bullir l'olla,
poma i plàtan a la cassola,
que en faran confitura,
fruita ensucrada,
melmelada enganxosa,
n'hi ha per llepar-se els dits.

És clar que, en aquests afers,
tot depenia del cap de setmana,
del temps i les ganes:
“Sábado, sabadete, camisa limpia y polvete”,

Índex

era frase ritual, imperant per antonomàsia,
per senyalar bé els caps de setmana
dels 50, 60, 70 i 80,
a les oficines, llars
i altres bordells de Barcelona.
Es deia en castellà,
abans d'anomenar com cal el ritual,
en català extraoficial:
“Aquest finde, cardarem”,
o, com diu en Blai Bonet,
“Silvestres i honrades ganades de cardar”,
dissabtes, diumenges i “otras fiestas de
guardar”.
O també, anys 90,
cal esmentar-ho,
en clar i mal català “Un polvo fotrem demà”.
Per què “polvo”, encara, i no “pols”?,
és enigma que no esbrinen ni els gramaticals,
tret que, apunten els més agosarats
tot fent un pols de mà,
podia provocar malentesos
si tenies altres aficions,
els caps de setmana,
a la punta blanca del nas.

I així, mirant,
observant els cossos

que es mouen per l'oficina,
faldilles enlaire,
imagina els afers
de la poma madura,
la pell fresca i rosada
que el tall va pelant
—ell vagareja
i menja un plàtan,
amb mà gastada
de tant somiar.

NOTA D'UNA COSINA GERMANA

Aquesta és la història d'un noi que va néixer al carrer, al costat d'una fotografia antiga, mig amagats, ell i la fotografia, entre caixes de cartró i papers de diari, en una cantonada molt solitària. Quan ja pot mirar i entendre, agafa la fotografia, la palpa, la mira de prop i de lluny: no hi veu cap persona, només una brusa blanca entre la llum i l'ombra, sobre un fons blau-cel. Se l'enduu a recer, a casa d'uns pares adoptius, i la desa en una capseta de fusta de pi.

Quan mirava la fotografia, era com si la brusa blanca es bellugués, farcida de flors, i li perfumés la mirada. De mica en mica va ser posseït per la fotografia, que treia i desava cada dia, amb molta cura, després d'amorosir-la una bona estona entre les mans. Li dedicava dibuixos i paraules i li comprava flors, com si fos la seva novia. Fins i tot hi hagué nits en què la mateixa fotografia esdevingué ram de flors, i li queien a les mans pètals de brusa blanca.

Encara avui, després de tants anys, guarda la fotografia en aquella capseta de fusta de pi, i de tant en tant se la mira. Però ja no dibuixa paraules ni recorda quan la va trobar pel carrer, en una cantonada, i pensa que la brusa és ara la brusa blanca d'una dona que viu a l'escala. Una veïna que sempre va amunt i avall traginant flors, i porta bruses blanques i faldilles estretes que es mouen com rams de flors per l'escala. Potser per això, malgrat el temps fugit, encara li cauen a les mans, al noi posseït, trasbalsat pel somni, pètals d'aquells rams de faldilles i bruses blanques.

Per deslliurar-se de la malastrugança de la fotografia, va escriure un poema de mil cent vint-i-quatre versos, però aquí en reproduïrem només petits fragments que en resten, després de ser mal cremada la llibreta i enfarinat el poema per la seva germana, que era bona fornera i tenia una botiga al barri.

LA MALEDICCIÓ DEL BLANC

1

El blanc s'estén
i omple la mirada,
il·lumina
el misteri que amaga.
Assenyala les flors,
que no veiem.
La presència del blanc
insinua flors llunyanes,
que només la visió poètica
pot endevinar.
La visió obre el blanc,
li pren el cor
i el masega en un tancat del poema:
cauen pètals blancs, masegats, mossegats.
Encara no veiem les flors,
però ara, en el soterrani,
endevinem l'ocult,
sentim l'olor de sang
del cor pres.
Ens atansem al misteri,
ensumem el perfum reclòs
en la foscor del soterrani.
Com promesa de flor

marcida en pati fosc,
ens corprèn el blanc estripat
de les flors endevinades.

Allò que no es veu,
perfuma la mirada.
Quan el van trobar a la neu,
que ja era neu bruta,
tenia una fotografia a la mà dreta
i un pètal blanc a la mà esquerra.

2

El blanc tiba la fotografia com si volgués esquinçar el paper i oferir allò que insinua el blanc només insinua les flors les il·lumina no pot esquinçar la fotografia i oferir-les però el poema conjura el blanc perquè es manifesti l'invoca perquè es transparenti i el poema pugui encabir-lo agafar-lo com si fos una peça de roba i sentir el perfum de les flors que el blanc amaga només insinua tibant la fotografia però la invocació no podrà mai atrapar les flors perquè l'excés de somni malmet les paraules i taca el blanc del poema.

Índex

3

Primera escena: Un esclat de flors omple la mirada.

Tiba el somni.

Segona escena: La transparència de les flors.

Somni tibant.

Tercera escena: Les flors esquincen el blanc de la fotografia, perfumen la mirada.

Tibantor del somni.

4

Una fotografia l'espai blanc requadre del blanc que insinua flors blanques que assenyalen l'itinerari blanc de la resta del ram que té amagatall rosa amorós entre les flors blanques que perfumen la mirada i esquitxen rosada als dits quan s'obren de tant somiar perfumen la mirada de qui les mira enganxen pètals blancs a les mans balbes de qui toca el blanc de la

fotografia que és inici de l'itinerari de la resta del ram amagat en una fotografia de les flors blanques.

5

No desis poemes
a la tauleta de nit,
que les paraules
creixen i salten al llit.
Belluguen,
mouen els llençols:
amorosint el somni,
empelten desig.

No desis poemes
a la tauleta de nit,
que les paraules
esgarrapen fondàries del llit,
i fan créixer flors
al clos tancat,
dorment,
del cos.

Índex

6

Un cop de vent descorda la brusa blanca de la fotografia. La ventada esgarria un ram de flors i l'escampa sota la brusa oberta. Les flors s'esfullen sobre el batec calent del cor.

(La poesia pot fer aquestes coses: que un cop de vent descordi la brusa blanca d'una fotografia, que la ventada hi faci caure un ram a dins i les flors s'escampin sobre el batec calent del cor. I no esmentar per res els pits, absents del poema.)

7

Com el blanc d'aquesta fotografia, així el poema, diu el professor. Sols insinua, no mostra pas allò que revelà una altra imatge, la transparència de la qual il·luminava allò que, molt temps enrere, va ser objecte enlluernador de somnis, d'aquells somnis que deixen pètals enganxats a les mans de qui els somia.

Ara és tard, però, i el poeta se'n va a dormir i estimba els somnis en els espadats blancs d'una fotografia.

8

Mira el blanc de la fotografia, que destaca com un relleu fred. Apaga el llum. La mà ressegueix les esquerdes de la paret, el guix s'esberla, s'esfulla com pètals i s'enganxa als dits. Esgotada la metàfora, el poeta dorm, amb mà gastada pel blanc.

9

Torna a mirar el blanc de la fotografia. El toca, el neteja amb la punta dels dits. Somia. Descorda el blanc, promesa de flor, i veu la resta del ram florit. Quan es desperta, tot de pètals blancs enganxats a les mans en són testimoni, de les flors premudes. Per desfer el malefici, vol estripar el blanc. No pot, el blanc és dur, fred, resistent a la pressió dels dits: la fotografia, que era de paper i qui sap on para, és ara digital.

Índex

10

Cada dia fregava el blanc
de la fotografia a la pantalla,
amb el drap de la pols o amb el dit.
Però d'un temps ençà,
grata el blanc, embogit,
tant, que s'esberla el cristall,
sembla que vessi, espetega el digital,
trencadissa de vidres
li fereixen els llavis.
Quan el van trobar,
estès a terra,
tenia la boca plena de blanc,
i la llengua, tallada pel cristall,
no podia parlar.

11

Oh, fill malparit, deien els pares adoptius.
Oh, germanastre malparit, deia la fornera,
la germana que enfarinava.
Desaparegut el poeta,
de tant enlluernament fotogràfic,
els seus familiars van trobar,
remenant la calaixera
de la roba blanca,

entre un feix de postals
i branques de romaní,
una fotografia en blanc i negre
(¡sempre el blanc!, collons,
va dir un de la família):
era la fotografia d'una brusa blanca.
Tant de vers, tant de rodolí,
tant de cant per una brusa blanca!,
exclamà tota la família, perplexa.
La veïna de baix, que tot ho sentia
i se n'enfotia de la poesia
i de la família del poeta,
tot escoltant els de dalt
baixava els calçotets blancs
del seu pelut amant.

